

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

موضوع: نوآوری در فقه/بانکداری/ریا

با توفیق پروردگار متعال فعلا از دیدگاه روایات اهل بیت علیهم السلام مسائل مربوط به ربا را بررسی می کنیم، عرض کردیم که صاحب وسائل ۲۰ باب برای ربا منعقد کرده که ما دیروز مقداری از اخبار باب اول را به عرضتان رساندیم.

باب دوم: « ثبوت القتل والكفر باستحلال الربا ».

خبر اول: «محمد بن يعقوب، عن عدة من أصحابنا، عن أحمد بن محمد، عن ابن فضال، عن ابن بكير (فطحی المذهب است ولی ثقه می باشد) قال: بلغ أبا عبد الله عليه السلام عن رجل أنه كان يأكل الربا ويسميه اللبأ، فقال: لئن أمكنني الله منه لأضربن عنقه.»^۱

این خبر دلالت دارد بر اینکه حد بر کسی که ربا را حلال و لذت بخش می داند جاری می شود.

بحثی که در اینجا وجود دارد این است که چگونه حد ربا خوار کشتن و قتل می باشد؟ بعضی ها از روی بی مبالاتی یا بخاطر عدم اراده قوی مرتکب حرام یا ترک واجب می شوند اما بعضی ها مرتکب حرام و معصیت می شوند درحالی که آن را حلال می دانند مثلا نماز و روزه را انجام نمی دهد و می گوید اصلا نماز و روزه نداریم، خب این دوتا باهم فرق دارند و دومی موجب کفر است زیرا ضروریات دین را انکار می کند و قبول

ندارد بنابراین اگر کسی با این اعتقاد مرتکب حرام بشود منکر ضروری دین شده و کافر می باشد.

صاحب وسائل در باب اول از ابواب مقدمه العبادات روایاتی را نقل کرده که دلالت دارند بر اینکه بدون ولایت اهل بیت علیهم السلام هیچ عملی قبول نیست و در باب دوم از همین ابواب مقدمه العبادات اخباری نقل شده که دلالت دارند بر اینکه اگر کسی مرتکب گناهی بشود ولی آن گناه را جایز بداند مثلا بگوید من قائل به وجوب نماز نیستم و یا قائل به حرمت ربا نیستم در واقع مستحل محرمات است و چنین اشخاصی محکوم به کفر هستند زیرا در واقع ضروریات دین را انکار می کنند و انکار ضروری دین به انکار نبوت بر می گردد و انکار نبوت نیز کفر است پس بر او حد جاری می شود و یکی از حدود همین حد ربا می باشد یعنی بر کسی که ربا را حلال می داند و منکر حرمت ربا می باشد حد جاری می شود، در اینجا محقق در شرایع و امام رضوان الله علیه در تحریرالوسیلة فرمودند بر کسانی که مستحل ربا هستند حد جاری می شود و حد آن قتل می باشد.

متن بیانیه مرجع عالیقدر حضرت آیت الله العظمی نوری همدانی مدظله العالی در حمایت از بیانیه گام دوم انقلاب مقام معظم رهبری حفظه الله:

بسم الله الرحمن الرحيم

در آغاز پنجمین دهه از انقلاب شکوهمند اسلامی ایران که به رهبری زعیم عالیقدر و مرجع اعلاى شیعیان یعنی حضرت امام خمینی رحمة الله علیه به وقوع پیوست و بعنوان یک معجزه در قرن اخیر محسوب گردید و شاید بتوان گفت اساسی ترین حکومت که آرزوی همه انبیاء و ائمه معصومین علیهم السلام بوده است قرار گرفته ایم؛ که به همین مناسبت رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت الله خامنه ای

^۱ وسائل الشیعة، شیخ حر عاملی، ج ۱۲، ص ۴۲۸، ابواب الربا، باب ۲، حدیث ۱، ط الإسلامیة.

سبک زندگی اسلامی عنوان شده است جای کار فراوان دارد.

امروز بعد از گذشت چهل سال پیروزی انقلاب و مقاومت مردم ایران در مقابله با همه تحریم‌ها و تهدیدها و تجاوزها، ملت عزیز، مقتدرانه راه خود را ادامه می‌دهد و چشم این آرزوی دشمنان را برای از بین بردن این انقلاب کور نموده است. مردم بزرگ ایران با قدرت، تحت رهبری امام راحل و مقام معظم رهبری که در این قریب به سی سال با مدیریت عالی، کشور را اداره نموده‌اند، مسیر خود را طی نموده تا سرانجام این انقلاب به ظهور مولایمان حضرت بقیه الله الاعظم امام عصر ارواحنا فدا برسد.

در پایان توصیه‌ای به نخبگان علمی در حوزه‌ها و دانشگاه‌ها دارم که با مطالعه دقیق این منشور و طرح آن در مجامع و مباحثات علمی در تشریح این منشور و عملی کردن آن گام بردارند و آحاد ملت ایران خصوصاً جوانان را با نکات ارزشمندی که ذکر شد آشنا کنند؛ و رسانه ملی و اصحاب جرائد در نشر و شرح آن توسط کارشناسان خبره و اهل فن کوشا باشند که هر بند این منشور نیازمند اقدامات عملی می‌باشد و در دسترس همگان در سطوح مختلف جامعه قرار گیرد.

استقبال از این بیانیه در این روزهای اخیر خصوصاً در مجامع علمی کشور اعم از حوزه و دانشگاه بسیار بود؛ و این تجمعات در واقع یک نوع پشتیبانی از این منشور پرمحتوا می‌باشد. توقع است با تشکیل همایش‌های علمی و محور قرار دادن عناوین این منشور و تهیه مقالات و بررسی آن گام بلندی در عملی شدن آن بردارند.

حسین نوری همدانی

والحمد لله رب العالمین و صلی الله علی

محمد و آله الطاهیرین

حفظه الله در منشوری بسیار ارزشمند و پر محتوا که با فکر و درایت خود تنظیم نمودند و چراغ راهی را فراراه همه ملت ایران بخصوص جوانان عزیز قرار دادند.

در این بیانیه ارزشمند ابعاد و احتیاجات آینده اقتصادی، سیاسی، علمی، فرهنگی، و مذهبی کشور مورد عنایت قرار گرفته است که هر یک از این مسائل نیازمند به ساعت‌ها کار علمی از سوی نخبگان و متخصصان می‌باشد که به بعضی از موارد مهم آن اشاره می‌کنم:

۱. تاکید بر ورود به عرصه و مرحله جدیدی از انقلاب که مهمترین ویژگی‌هایش غلبه بر چالش‌های سیاسی و نظامی و فرهنگی و اخیراً اقتصادی است.

۲. عبور ارزش‌های انقلاب از مرزها و تاثیرگذاری آن بر منطقه و کل دنیا و همچنین شکل‌گیری نظام تمدنی جوان مبتنی بر ارزش‌های معنوی.

۳. بلوغ انقلاب در سطح مدیریت کلان جامعه و عبور از بحران‌های سخت سیاسی، اجتماعی و اقتصادی.

۴. ضرورت آماده شدن نسل جوان انقلابی حوزوی و دانشگاهی برای انجام وظایف خطیر خود.

۵. مسئولیت بزرگ حوزویان بویژه فضایی جوان در تولید علم حوزوی خصوصاً استنباط فقه پاسخگو به نیازهای عصر نوین و تبیین نظام تمدن اسلامی در عرصه‌های مدیریت سیاسی، اقتصادی و فرهنگی.

۶. تاکید بر ایجاد فرصت برای نسل جوان و حمایت از آن و ضرورت تقویت وحدت و حفظ روحیه مقاومت انقلابی در مقابله با دشمن در همه زمینه‌ها، تاکید و توجه به دستاوردهای عظیم و برکات این انقلاب شکوهمند که اهم آن در هفت محور پیاده شده است ویژگی شاخص این منشور می‌باشد که باید بنده آن تبیین گردد و برای مردم بازگو شود. توصیه‌های ارزشمندی که در هفت عنوان علمی پژوهشی، معنویت و اخلاق، اقتصاد، عدالت و مبارزه با فساد، استقلال و آزادی، عزت ملی، مرزبندی با دشمن و